

Az Ujság

8 évf. - 128

független politikai napilap

SALONTA, 1936.
június 10

szerda

Előfizetési árak: Helyben 1 óra 25 Lei, vidékre:
35 Lei. -- EGYES SZÁM ÁRA: 1 LEU

Szerkesztésért felelős:
GAÁL SÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
SALONTA PIATA UNIRII No 13.

Nagy izgalmat váltott ki Salontán az „Az Ujság”

szombati lapszámának azon híradása, amelyben
bejelentettük, hogy a salontai járásbíróság a városi
ingatlanokra már kitűzte az árverést

Amíg csak szó volt arról, hogy a Postatakarék pénztár a városi ingatlanokra megkéri az árverést, a lakosság körében véleménykülönbségről lehetett csak hallani, mert hiszen képtelenségnek látszott a Postatakarék pénztár ki-méletlen szándéka, éppen ezért érthető, hogy sokan nem is akarták komolyan venni, hogy dobra kerüljön Salonta város milliókat érő ingatlana azért a 7 milliós kölcsönért és bizonyos jóléti esélyekért a Postatakarék pénztár csak ijesztgetésnek szánta az árveréssel való fenyegetőzést.

Ennek tudható be, hogy az „Az Ujság” szombati híradása, amelyben az árverés kitűzéséről részletesen beszámolt, egész városunkban kinos feltűnést keltett és az érdekelt adófizető polgárok felajzott kedéllyel tárgyalták a közelgő árverés veszede-mét.

— Dobra kerül minden — hang-zott a kétségbeejtő kifakadás — el-árvereznek mindent, elpusztul, tönkre-megy, csődbe kerül a város, fizethetjük majd a póttakszát.

Híradásunkra megmozdultak az erkölcsi testületek is.

Értesülésünk szerint egy bizottság keresi fel a város vezetését, amely kérni fogja, hogy a város minden körülmények között, törvényadta jogá-nál fogva feleltesse meg 8 napon belül a kikézbessített árverési hirdet-ményt.

— Mentsük meg, ami menthető és ne adjuk ki kezünk közül tulajdonunkat — ez a jelszó alakult ki a lakosság körében két nap alatt — és örvendünk, hogy a legutóbbi vezér-cikkünk nyitott fülekre talált és már is megmozdult főképp a gazdátársada-lom, hogy konzórciumot alapítson, hogyha tényleg június 24-én délután 4 órakor megtartják az árverést, a városi gazdaság ne kerüljön idegen kezekbe. Elvégre a kikiáltási ár holdan-

ként olyan minimális összeg lesz, amely még a mai siralmas pénzügyi viszo-nyok mellett is legalább kétszeresére

Fényes keretek között ünnepelte Salonta a restauráció hatodik évfordulóját

Zászlódiszben és fényes keretek között ünnepelte Salonta városa, éppen úgy, mint egész Nagyrománia a res-tauráció hatodik évfordulóját.

Az ünnepség tulajdonképpen már vasárnap este kezdetét vette, amikor a katonaság, diákság nagy fáklyás menetben felvonult és harsogó zeneszó mellett körüljárta a város kivilágított főbb utvonalaait. Hétfőn hálaadó Isten-tisztelet volt az összes felekezeti templomokban, a helyhatóság és

becsülhető.

Össze kell fogni a salontai gazdák-nak és egyetemlegesen részt kell vegyenek az árverésen, ha megtart-ják...

A város vezetésének azonban mindent el kell követni a prefektus útján, az illetékes minisztériumokig, hogy az árverést megakadályozzák. Miért sürgős a Postatakarék pénztár-nak ez az árverés, elvégre a 7 milliós kölcsönre elég fedezetet talál...? De erre majd a holnapi lapszámunkban részletesen rávilágítunk.

helyőrségi ezred kiküldöttjeinek jelen-létében. Délelőtt felvonult a diszszázad, a cserkészek csoportja, a diákság és katonai előképzés alatt álló ifjak nagy serege. Ünnepélyes beszédek hangzottak el, éltetve az uralkodót, a hazát. Majd diszfelvonulás következett.

Este az állomás mellett parkban, nagy ünnepi összejövetel volt tánccal, pásztortüzzel, melyen résztvett az iskolákon, a katonaságon kívül egész Salonta széles társadalma.

Meghalt dr Kecskeméti Lipót oradeai főrabbi, a magyar hitszónoklat legnagyobb mestere

Oradeáról jelentik. Az erdélyi magyar zsidóságnak súlyos gyásza van, tegnap dé-lután váratlanul meghalt dr Kecskeméti Lipót, az oradeai neológ zsidóhitközség főrabbija, akit a legnagyobb magyar hitszónoknak is-mertek el nem csak Erdélyben, hanem a ha-táron túl is. A gyászshír országszerte nagy részvétet váltott ki, mert dr Kecskeméthy Lipót egyházi vonatkozásokon túl is melegen-érző emberbarát volt, izmos műveltségű tu-dós, a hitszónoklat művésze.

A salontai neológ izraelita hitközség nyomban a gyászhalálhír vétele után meg-tette a szükséges intézkedéseket, hogy Sa-lonta zsidóságát megfelelően képviselje az oradeai temetésen, mely ma délután mélysé-séges részvét mellett lesz.

Kecskeméthy Lipót dr 1865-ben Kecskeméten született, tehát 71 éves korában költözött el az élők sorából.

A rabbiképző elvégzése után Oradean telepedett meg. A legnagyobb magyar hit-szónokok közé tartozott. Széleskörű irodalmi munkásságot fejtett ki.

A gyászszertartás dr Kecskeméthy Ármán makkói főrabbi, az elhunyt főpap fivére végzi.

NEM BAJ

Krax ur orvosságot csináltat a patikában és a patikus figyelmezteti:

— Nagyon vigyázzon, mert ez három-kereszt méreg.

— Nem baj, — legyint Krax ur, — nem nekem lesz, hanem a feleségemnek.

Selyem ujdonságok, mintás glocke, imprimé, selyem-crepp, fehér creppek női kabátokra, lennvásznak complékra, mintás organdik, gyönyörű választékban érkeztek!

Szántó áruházba

150 cm. széles tiszta gyapjú tropica szövet 295 lei

Négyheti közmunkával büntettek meg

egy egész községet a zászlósértés miatt

Oradea. A bihormegyei Balc községben május 24. este ismeretlen egyének letépték az állami iskola homlokzatára kitűzött nemzeti zászlót. A lobogót másnap bemocskolva találták meg az utszéli árokban. A csendőrség akkor erélyes nyomozást indított a zászlógyalázók kézrekerítésére. Két fiatalembert le is tartóztattak, az illetőknek azonban sikerült ártatlanságukat bebizonyítani. Az eredménytelen

nyomozás után a hatóságok úgy döntöttek, hogy a zászlósértést most már az egész községben megtorolják oly módon, hogy tizenhattól hatvan éves korig a falu valamennyi férfit lakóját kirendelik négyheti, pénzzel meg nem váltható közmunkára. A közmunkából, mellyel a falu és a szomszédos községek útjait hozzák rendbe, két hetet most kell a balciának letölteniük, újabb két hetet pedig aratás után.

Gyóni Géza temetéséről és sirhelyéről

pontos leírást ad egy deji gyógyszerész, aki együtt volt hadifogságban a magyar költővel

B. Krémer Lajos deji gyógyszerész, aki a háború idején Gyóni közvetlen közelében tartózkodott és jelen volt a költő temetésén is, érdekes levélben közöl utmutatásokat, melyek nyomán rá lehetne bukkanni a költő sírjára és hamvaira. Ebben a levélben megírja Krémer Lajos a költő utolsó napjait és megrázó temetését.

Gyóni Gézával, a már akkor neves költővel 1916. tavaszán, a przemysl-i ostrom idején találkozott Krémer Lajos. A hadifogoly Gyóni Géza idegeit a fogság kínzó egyhangúsága és szenvedései hatványozott mértékben megviselték. Fásult nemtörődomséggel, halotti közönnyel revedezett a semmibe, máskor pedig idegesen, helyét nem találva, türelmetlenül és ingerülten járt-kelt a táborban. Mikor a Peőli-társaság tagjaul választotta, akkor is fáradt és szomorú mosollyal fogadta az üdvözléseket.

Szerényen, busan halgatott a fogoly költő és tűrte a durvaságokat, megindítóan gyámoltalan és védtelen volt. Pedig akkor már nemcsak a fogolytábor büszkeségévé és bajtársai kedvencévé emelkedett, hanem otthon is számottevő valakivé vált, akire hírnév és dicsőség várta—megéri. Nem érte meg. Tufeszített idegzetét súlyos csapás érte. Bátyja, Áchim Mihály főhadnagy súlyos beteg let. Ekkor a költő egy nap megállt Krémer Lajos előtt, akit fegyveres őrk vittek kórházi szolgálatra és

leirhatatlanul riadt, könyörgő

szemmel kérte, hogy hozzon hirt neki beteg bátyjáról.

Áchim Mihály halála a költő egész lelkét feldúlta. Súlyos idegrohamot kapott, amivel kórházba került. A tragikus összeroppanás később is meglátszott teltein, egész nap két vederrel a kezében kintlódva hordta a vizet az üdülő beteg részére felállított kádba. Enni, inni nem akart. Bajtársai unszolására így válaszolt:

—Ha a bátyámnak nem kell enni-való, nekem sem kell!

Néha felült az ágyban, hallgatott és kísértetiesen nagyra nyílt szemmel felkiáltott:

—Bátyám hív!

A megbomlott lélek nem tudott ettől az egyetlen gondolatától, a szeretett testvér halálától megszabadulni. Halálos betegen egyszer minden ruháját kidobta az ablakon és úgy leste, hogy halott bátyja elveszi-e. Torka időnkint görcsöket kapott és olykor nyelni sem tudott. Tíz nap alatt annyira elgyengült az étlenség-

től, hogy szó sem jött ki a száján.

1916. június 25-én váltotta meg a halál szenvedéseitől. Temetése a világ legszomorúbb temetése volt. A tisztek négyszögben álltak körül a röglőnzött ravatalt. A hadifogoly pap rövid imát mondott, néhány hadifogoly bajtárs párszavas beszéddel búcsuzott örökre a tábor büszkeségétől, a hadifogoly-gárda gyászindulót énekelt. Ezután Krémer Lajos

pontosan leírja a sír helyét, ahol Gyóni Gézát eltemették. Ha a hadifogoly-temető nagy emlékének megállunk, a városfelőli saroktól a harmadik sírgödör volt Áchim Mihály főhadnagynak, a költő bátyjának sírja, mellé temették Gyóni Gézát. A költő derekára a tiszt egyenruha fölé egy vasabroncsot huztak, amelybe G. G. betűk vannak bevésve azzal a céllal, hogy később minden kétséget kizáró módon megtalálhassák a költő temetést.

A temetés után néhány nappal jelent meg a kézzel írt „Lapfordítások” című lapban Gyóni Géza magakészített sírverse, melyen ezek a szívetépő sorok voltak olvashatók: Hazai domb lesz, vagy idegen árok, Bus sirom füve, amelyen kihajt Kopott fejfémon elmosódó írás Bolygó vándornak ezt hirdesse majd:

Boldog, ki itt jársz, te éreled is Megszenvedett, ki lent nyugszik, a holt, Véres harcok verték fel a hírt, De csak a béke katonája volt.

Mindennemű

szücs munkát

a legutányosabb árban készít

Wéniger Sándor

szücsmester

Hunyadi-ucca 26.

ZONGORÁNÁL

— És most mit hallgatnál a legszivesebben, szerelmem?

— Azt a halk kattanást, amivel a zongora lecsukódik.

Modern szandólettek

készítését ismét megkezdtem, melyre a hölgyek figyelmét felhívom. Különösen fájós lábakra ajánlom.

„Mercur”

Bajó

ÖNZÉS

— Szívecském, nem tudok kétszer borotválkozni naponta. Árt a bőrömnek.

— De ha csak egyszer borotválkozol, az az én bőrömnek árt.

Junius 14. rendezzi nagy népünnepélyét a salontai Törekvés MSC a Népkerthben!

Kellemes szórakozás, különös műsor, kalana- és cigányzene. Olcsó belépti díj. Mindenkit szeretettel el vár a Rendezőség.

A Semmitőszék jóváhagyta Krenner Miklósdobüntetését

Két hónapi elzárás és három évi eltiltás az újság-írástól - egy cikk miatt

Ismeretes, hogy Krenner Miklós dr. újságíró ellen pert indítottak az Elen-ekben megjelent „Husvétli harangszó” című cikke miatt, amely a transzilvánizmus és a tartományi önkormányzat kérdését is szóvá tette. A cluj-i törvényszék a Marzescu törvény alapján döntőnek mondotta ki Krenner Miklósot, akit kéthónapi fogházra ítélt, három évre eltiltolt a hírlapírástól és öt

évre felfüggesztette politikai jogait. Az ítélet nagy feltűnést keltett, mert első eset volt, hogy újságíró eltiltsanak az írástól és a politizálástól is. Az ítéletet a tábla is helybenhagyta és azt május 13. a Semmitőszék jogerőre emelte. Krenner Miklós doktornak az ítélet folytán a jövő hét folyamán be kell vonulnia a fogházba, hogy kitöltsen két hónapos fogházbüntetését.

A bor megöli

a bacillusokat

Újabb vizsgálatok szerint a bor alkohol tartalmánál fogva védve van veszélyes betegségsírákkal való fertőzés ellen. A közönséges vörös borban a tifusz baktériumok két óra eltelte után elvesztik életképességüket. A fehér avanykás bor, pedig már 10 perc el-

telével megöli őket. Megállapították azt is, hogy a vörösborral kevert víz 12 óra elteltével csiramentessé válik, ha pedig leher borral keverjük, akkor 6 óra elteltével. Járványok esetén célszerű tehát, ha nem tisztán isszuk a vizet, hanem kevés borral keverjük.

SALONTAI TAKARÉKPÉNZTÁR r. t.
SALONTA

Meghívó

A SALONTAI TAKARÉKPÉNZTÁR évsz. társ. folyó, 1936. év június 28. napján déli 12 órakor SALONTÁ-n, Calea Reg. Ferdinand 3. sz. a. levő intézeti helyiségében

rendkívüli közgyűlést

amelyre a részvényeseket tisztelettel meg-
hívjuk.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Árny: Az intézet alapszabályainak a bank-
törvény rendelkezésének megfelelő
módosítása.

Árnyzet: Az alapszabályok 10 és 11 §-nak
rendelkezése szerint minden rész-
vényes, aki a közgyűlésen részt
akar venni, tartozik a közgyűlés
napját 30 nappal megelőzőleg saját
nevére írt részvényeit, — a még le-
nem járt összes szelvényekkel
együtt, — a közgyűlést megelőző
nap déli 12 óráig a társaság
pénztáránál részvényeinek számát
feltüntető térítvény ellenében le-
tenni, melynek beadása mellett szá-
vazatainak számát feltüntető elis-
mervényt kap.

Hirdessen az „Az Újság”-ban

SAINOS

Kohnt megszólítja az uccán Grün és azt
mondja neki:

- Jónapot, Kohn ur, ezer éve nem
láttam. Hogy van? Megnősült?
- Sajnos, — feleli Kohn.
- Gyerekei vannak?
- Sajnos.
- Az üzlet még megvan?
- Sajnos.
- Hát a tíz fióküzlet és a házak? És a
bankbetét?

— Sajnos.
— Ugyan, — idegeskedik Grün — mi
van ezen sajnos?

— Sajnos, legyint bosszusan Kohn —
maga összetévesztett valakivel. Se feleségem,
se gyerekeim, se egy bűdös vasam nincs.

Ingyen kap minden vevő
200 lei vásárlás után, 1 üveg
finom parfümöt

Rubinné üzletében

Sok újdonság! Zsemperek, női retikülök,
női- és férfi kalapok, nyakkendők, zoknik,
selyem harisnyák nagy választékban!

**Szandálok minden szám-
ban, már 65 leitől**

Tip. „Az Újság” nyomdája Salonta

Egy hét a város életéből

Statistika VI. 1.—VI. 7.

Született: Vigh Sándor. Kerékgyártó
Rudolf, Ottó. Fabian István. Zuh halvaszüle-
tett leány. Tokodi Károly, László.

Házasságot kötöttek: Jambor Lajos (özv.)
— Zs. Pataky Zsuzsánna (özv.).

Elhaltak: Bereczki Sándor 5 hónapos
1 Nagy Ferenc 2 éves. Szántó István 79 éves.
Glück Márkus 64 éves. Tosa Istvánné szül.
Mónus Zsuzsánna 73 éves.

Mindennemű

**bádogos-munkát,
valamint
permetezők javítását,
átalakítását**

jutányosan készíti

Varró István

Halálozás

Mint részvétellel értesülünk, Balogh
János gazdálkodó életének 27-ik évében e hó
7-én elhunyt. Temetése ma, kedden délután
5 órakor lesz a Str. Mihai Viteazul 12. szám
alatti gyászháztól a ref. templomban tartandó
emlékbeszéddel. Az elhunytat hozzátartozóin
kívül, a nagyszámu rokonság gyászolja.

Jön az Urániába

Vatikán - XI. Pius pápával

Felhívás

Felhívjuk azon hölgyeket, akik a nép-
ünnepély rendezésében szerepet vállaltak,
hogy ma, kedden este 8 órakor az ipartestü-
leti klubhelyiségben sziveskedjenek teljes
számban megjelenni. Törekvés vigalmi elnök.

Az Iparos Dalegylet

vegyeskara ma este fél 9-kor próbát tart.

Elveszett tegnap d. u. a vasut felé ve-
zető uton egy női, arany
nyaklánc. Becsületes megtaláló jutalom elle-
nében adja be e lap kiadóhivatalába.

Szebbnél-szebb

nyári szövetek,

selymek, imprimék, organdik és mosó
anyagok, ing-selymek **olcsó áron**

Freibergernél!

100, 50 és 25 literes hordókat veszek.
Sallings vendéglős.

Nyári ujdonság! Legolcsóbb bevásárlási hely

Selyem ingek, luggalt ingek, tenniszcipők, vászon és gummipők, női és férfi szandóettek, gyerekcipők, kalapok, nyakkendők, retikülök, kötöttárúk, harisnyák, divatgombok óriási választékban.

Kovács Lajos divatáruháza (Fenyvesi gyógyszerlár mellett)

Törekvés-Vestul 2:1 (1:1)

Vasárnap délután szép számu közönség jelenlétében mérte össze erejét az oradeai Vestul, a helybeli Törekvéssel barátságos mérkőzés keretében. A szerencse a lelkes Törekvésnek kedvezett, amennyiben a mérkőzést Bagosi két góljával megnyerte és ezzel elégtételt szerzett a bajnoki mérkőzések alatt elszenvedett 2:0-as vereségért. Nagy hiba volt, hogy a kitűnő Türit nem foglalkoztatták kellően, pedig minden lefutása veszélyt jelent az ellenfélnek és mindkét gól is az ő ésszerű játékának köszönhető. Jó bíró Olteanu.

Belföldi eredmények

Ripensia—Universitatea 4:2
Unirea-Tricolor—Juventés 4:1
Crişana—CAO 2:1
UDR—Gloria 3:2
AMTE—Hakoah 3:1

Rádióműsor

Kedd, június 9. Bucuresti. 18 Hangverseny. 20:20 Ének. 21:30 Zenekar. 23:20 Lemezek.

Budapest. 5:10 Asszonyok tanácsadója. 6 Magyar nóták zongorán. 7:55 Séta a budai Szent Imre kollégiumban. 8:30 „Az álarcosbál.” Dalmű 3 felvonásban. 11:40 Időjárásjelentés, majd cigányzene.

Szerda, június 10. Bucuresti. 18 Hangverseny. 20:20 Ének. 20:45 Lemezek. 21:30 Kamarazene. 22:45 Rádiózenekar.

Budapest. 1:05 Hanglemezek. 2:30 Katonazene. 5:15 Diáklélőra. 6 Szűcs László énekel. 7 Cigányzene. 8:10 Felolvasás. 9:10 Külügyi negyedóra. 10:25 Gordonka. 11:05 Jazz. 12 Cigányzene.

A három és négy éves salontai gyermekek diftéria elleni oltására még e héten sor kerül

Az egészségügyi hivatal értesítése alapján közöljük, hogy a 3 — és 4 éves gyermekek kötelező diftéria elleni oltása még a héten, előreláthatólag pénteken és szombaton megtörténik.

Az egészségügyi hivatal kellő időben értesíti majd az érdekelt szülőket, hogy gyermekeiket oltás végett mikor vigyék fel az egészségügyi hivatalba.

Fürdőkádat,

eső-csatornát, bádóg-edényárut
állandóan raktáron tart és minden e szakmába vágó munkát szakszerűen és

olesón készít Nagy bádógos

Reg. Ferdinand 25. Pósta mellett.

Borzalmas szerencsétlenség Bucureştiben a restauráció ünnepe alkalmával

Öfelsége személyes irányítása mellett történtek a mentési munkálatok

Bucureştiből jelentik: Hétfőn délelőtt 11 órakor a cotroceni gyakorlóterén, amikor a kadettek és a diákok elvonultak Öfelsége és a szövetséges államfők előtt, az egyik tribün balszárnya a tulzsufaltság következtében leszakadt.

A szerencsétlenségnek több halálos áldozata és súlyos sebesültje van.

Öfelsége II. Károly király nyomban szerencsétlenség színhelyére sietett és személyesen irányította a mentési munkálatokat. Az uralkodó rendelkezésére a megsebesült személyeket a különböző fővárosi kórházakba szállították és gondos ápolás alá vették.

Salontán öt ipari szindikátus kezdi meg ismét működését

Mi lesz az Ipartestület átvételével

A salontai Ipartestület átvétele a Munkakamara részéről még mindig bizonytalan. A Munkakamara kiküldöttjei már két ízben voltak Salontán az Ipartestület átvétele ügyében, tekintettel azonban arra, hogy a salontai Ipartestület mérlege passzív, azért a kiszállott bizottság nem találta sürgősnek az átvételt. Elvégre a Munkakamarának csak aktív vagyona van szüksége, ha passzív, úgy nem kell.

Amikor legutóbb május 29-én az Ipartestület leltárának részletes átvizsgálását befejezték a Munkakamara kiküldöttjei, azzal távoztak, hogy legkésőbb 10 napon belül értesítik a volt Ipartestület vezetőségét: Mit határoztak a salontai Ipartestület átvételével kapcsolatosan. Bár a beígért 10 nap már letejt, a Munkakamara részéről még semmi értesítés nem érkezett. Az ipartestületi alkal-

mazottak a legnagyobb bizonytalanságban élnek, de az elaggott iparosok is a legkésőbbi helyzetben vannak, mert szerény havi segélyüket nincs aki folyósítsa.

Itt említjük meg, hogy városunkban már évekkel ezelőtt megalakult a különböző iparágak szindikátusa, amelynek működése az idők folyamán megszűnt, de úgy a vas és fémipar, valamint a borbély, a cipész, szabó és a kerékgyártó csoport a legutóbbi napokban elhatározta, hogy működését ismét megkezdi.

Lehet, pár napon belül a Munkakamara értesíteni fogja az Ipartestület volt vezetőségét, mi lesz a salontai Ipartestület vagyonaival... addig azonban a legnagyobb bizonytalanság uralkodik a salontai iparosság körében.

Elfogta a salontai államrendőrség a falbontó betörőt

Ismeretes az „Az Ujság” olvasói előtt az a páratlan vakmerőséggel végrehajtott betörés, amelyet úgy követtek el, hogy Balogh Ferenc, Ioan Meşian uccai lakosának falát, betörő szerszámmal felbontották, azon olyan tátongó úrt lurtak, amelyen keresztül kényelmesen behatolhatott városunk réme és a keze ügyébe akadt értékes ruhaneműekkel szépen kerekét oldhatta.

A salontai államrendőrségnek a

veszedelmes falbontó betörőt tegnap sikerült elfogni Ardelean Gheorghe személyében, aki különben már régi ismerőse rendőrségnek. Ugyanis az elmúlt években elkövetett betöréseknek szintén Ardelean Gheorghe volt a főhőse, ő tört be ugyanis annak idején, Kondacs Györgyhöz, Vigh Pálhoz, Bene Sándorhoz.

Ezekért a betörésekért Ardelean Gheorghe már letöltötte 2 éves fogházbüntetését. Most újra a régi cellájának beküldésére várják.